

שִׁירֶשׁ פַּאֲלָמָּה בְּלָאָמָּה

דשֶׁר אַנְטָפָרָן אַצְּרָאַלְעָד לְאַנְגָּרָשָׁם פּוֹז פּוֹילִישׂ יְהָדָעָה לְאַבְדָּאוֹ

ישראל טויבש

**חריגס-האניבנאלטער בילען ספיעז-האנאל
די סוחרים מאכען גאטצע געשעפטעז**

**ודרי אוזי ארבייט דער בריטישער אויסען-מיניסטר
סעד פומברג האאר**

רַעֲנָן אֶצְבֵּיעַ פֿרֹז יַאֲדָהָרְגָּאנְג 1917

און פון 12 קאמיסטריאט
פון A ביז M
 דעם 21 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון A ביז E
 און פון 12 קאמיסטריאט
פון N ביז Z
 דעם 23 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון F ביז Ch
 און פון 13 קאמיסטריאט
פון A ביז K
 דעם 24 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון I ביז L
 און פון 13 קאמיסטריאט
פון L ביז C
 דעם 25 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון L ביז N
 און פון 13 קאמיסטריאט
פון Sz ביז Z
 דעם 26 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון O ביז R
 און פון 14 קאמיסטריאט
פון A ביז G
 דעם 27 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון S ביז T
 און פון 14 קאמיסטריאט
פון H ביז E
 דעם 28 סעפטעטבער 5 קאמיסטריאט
פון U ביז Z
 און פון 14 קאמיסטריאט
פון M ביז S
 דעם 30 סעפטעטבער 6 קאמיסטריאט
פון A ביז Z
 און פון 14 קאמיסטריאט
פון Sz ביז Z

דעם 11 טעפטעמבער 3 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן H בֵּין K

וֹן פָּוֹן 9 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן A בֵּין G

דעם 12 טעפטעמבער 3 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן L בֵּין O

וֹן פָּוֹן 9 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן H בֵּין N

דעם 13 טעפטעמבער 3 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן S P בֵּין W

וֹן פָּוֹן 9 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן O בֵּין Z

דעם 14 טעפטעמבער 3 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן Sz בֵּין W

וֹן פָּוֹן 10 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן A M בֵּין Z

דעם 16 טעפטעמבער 3 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן W בֵּין Z

וֹן פָּוֹן 10 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן N בֵּין Z

דעם 17 טעפטעמבער 4 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן G A בֵּין Z

וֹן פָּוֹן 11 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן J A בֵּין Z

דעם 18 טעפטעמבער 4 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן H בֵּין Z

וֹן פָּוֹן 11 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן J A בֵּין Z

דעם 19 טעפטעמבער 4 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן K P בֵּין S

וֹן פָּוֹן 11 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן M S בֵּין Z

וֹן פָּוֹן 11 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן R Z בֵּין S

דעם 20 טעפטעמבער 4 קאמעיסאראיאט
פָּוֹן Sz Z בֵּין P

דעם 2-טען סעפטעאמבר זיינט זיך אָן ז
סידראציע פון יאָהָרָאנְגָּן 1917. די רענישט
מעט פֿאָר לִוְיט פֿאָלְגַּנְדְּדָעָן סְדר:

דעם 2-טען סעפטעאמבר דָּרָפְּעָן זיך שטעה
ולקען זונען געבוירען געווואָרָעָן אַין יָאָהָר
אוינען אַין זיינט קָאָמִיסָּאָרִיאָט מִיט די פֿאָ
מען אויף די אָותִיהָן
G בֵּין A
אוון פון 7-טען קָאָמִיסָּאָרִיאָט אויף די אוון
Ch בֵּין A
דעם 3-טען סעפטעאמבר פון 1 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
L H בֵּין H
פון 7-טען קָאָמִיסָּאָרִיאָט
P בֵּין I
דעם 4 סעפטעאמבר 1 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
S M בֵּין S
פון 7 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
R W בֵּין U
דעם 5 סעפטעאמבר 1 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
Z Sz בֵּין Z
פון 7 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
W Z בֵּין W
דעם 6 סעפטעאמבר 2 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
H A בֵּין H
פון 8 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
A G בֵּין G
דעם 7 סעפטעאמבר 2 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
Z Ch בֵּין Z
פון 8 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
M H בֵּין M
דעם 9 סעפטעאמבר 3 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
D A בֵּין D
פון 8 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
Sz N בֵּין Sz
דעם 10 סעפטעאמבר 3 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
G E בֵּין G
פון 8 קָאָמִיסָּאָרִיאָט
Z T בֵּין Z

**אָרְגַּעַן — פֿערְזָאַמְלָזְגַּעַן פֿוֹן דֵי וּוֹאַהֲלַ-קָּאַלְעָגִיעַם
סְּשָׁאַפְּעַנוּ זִיד נִיעַ כָּאַמְבִּינְאַצְּיַעַם וּוֹעַגְעַן דֵי כָּאַנְדִּידָאַטְעַן**

פערואמלונגנען פון די ואהיל קאלעניעם, וועלכע ווע
 לען בעסטען ווער ס'זעט קאנדרידערן אלס סיט
 דעופטאטען אין יעדען בעזונדערען קרייז. באַל
 נאָך די פערואטולונגנען וועלכען צוניגגעשטעלט ווע
 נאָך צוּווֹי טעַמ, היינט אָנוּ מְאַרְגַּנְעָן מעַן נאָכ
 רעַן פֿראָטָקָלָעַן אָנוּ זַיִן וועלכען אַיבְּגָרְגָּשִׁיקָט ווע
 רעַן צוּ רֵי פֿאָרוּצֶערָן פון די חַוִּיפָט וְאַחֲלִקָּאָמִי
 יישַׁט אָין די רְשִׁימּוֹת אָנוּ הַאָט וְאַהֲלָ רְעַבְּטָן קָעָן
 ערְלָאנְגָּנָעַן אוֹ מִזְאָל זַיִן נְאַמְעָן אַרְיִינְמָרָאָגָעַן אָינוּ
 וְאַהֲלָ לְוַסְטָעַן.
מְאַרְגַּנְעָן הַאָבָּעָן דָּם וְאַרְטָטָן די וְאַדָּגָן
קָאַלְעָנִיעָם.
 מאַרְגַּנְעָן 7 אַזְיַעַר אָין אַוְונָהָרָה קוּמָעָן פָּאָרָ די

ביאל'יסטאך געגעז ליאדז

לומט אקער פראדוועגעטען מאכען נאך די מוסטערן פון די לאדער ארטיקעלען פאבריזערערניר בעידיטשענד ביליגער. די לאדער פראדוועגעטען האבען פסטגע שטעלט, אז די סיבות פון דער בייאלייטאטקער,, ביליגן קיטו"ז עננען: 1) הגם די בייאלייטאטקער סחרות פרדוועגעטען זיך אויסערליך גוט, עננען זי אבער פון א בעדייטענד ערגרעד קוואלייטים, 2) די בייאלייטאטקער פראדווקציע קאמטען עננען בעדייטענד קלענער. בייאלייטאטק האט פמעט נישט קיין אדרמי ניסטראציע-קאסטען, די האנדעלס-קאסטען עננען מנימאלע אונז די אפרוייטער - לויינען נירוגערע. 3) די ספעזיאל-וועציע אויף דיקע מאנטעל-שטאטך ער-לויבט זי אוויך מסען פראדווקציע, 4) די בייאלייטאטקער פראדוועגעטען שטעלען זיך א מנימאלען בעידינעם.

אנו לאזרען מאראך. די פער אינטערעסער טעטן רוקלערען די עספאנסיע פון דער ביגאל רארודוצ'יזט בעדרו יטען דעם צוווי הופט-סיבות: 1) פיאר אראדוצ'יזט סחורות געפעטל דעם קליענטונג זיין זי אוין פון ערנערע קואלאיזיטעט. די הו גאנט זי אוין פון ערנערע סיבה. מיט' אן האחויב מסעוזאן ווארטט ביואלטסטאך אויף'ן מאראך איז זו אועלכע נידריגע פריזען, אז די לאזרען איזוין ען קענען נישט מoit זייל אנקורירען. איזוין אאסאט אמעטער אולטטעד פון דער בייאלייטסטאך עז. אונן פון דער בייאלייטסטאך נאר 5 פיז. 6. זיל. עס איזוינ דעריבער נוי איזוינ קאוץ נאר 5 פיז. 6. זיל. עס איזוינ דעריבער נוי אונדרער, אז צוליב די דאוונע פריזען – אידיען האט בייאלייטסטאך פולשטענדיג בעהער

(א) מיר האבען שווין אויניגגע מאל געיגע
ענגןע דער אליז' ואקסטערעדער קאנקורענץ
עד ביאלייסטאקער אוון לאדרוש טעקטיליאָר
יעיד. איצט, נאכ' אנהויבען זיך פון ווינט
זונן און איינעם פון די בעדייטענדערטע צוויוי
נד וואל און האלבוזאָל אינדורסטרייז האָפּ
געוווען צוניפצואָמלען אַרייה ניע אינט
עס פון שווין נוישט קיון ספֿאראָדישער און
געגער קאנקורענץ, נאָר בעשטענדער ווי אווי
ענדע קאנקורענץ. אַבעדייטענדער קאָט
עד ביאלייסטאק פֿאָר דער לאָדער וואָלע
אליז'וואָלענע אַינדורסטרייז אַו געוווען צו ב
ען שווין זיט דעם יאָהָר 1982. בז' צו דעם
אטם ביאלייסטاك פראָדוֹצִירט אַוּסְלִיסְטִיךְ אַוּסְטִיךְ
עלעל עריטיליאָן קאָטמאָר שמאָת אַוּסְטִיךְ

שענראבש א גאלעטמיגווע אפמאז

(א) ז'וית 11 טאג דז'ערט שׂוין דער שָׁטְרִיךְ
פָּזָן די אַרְבִּיטָרָט, וועלכע זונען בעשֶׂתְּקִינְגְּ אַיִן
די פְּרוֹזָאַט-אַגְּנַטְּרָגְּהַמְּגַגְּעָן, וועלכע אַרְבִּיטִיעַן
פֵּאָר דער שְׁמָאָט, געטטען אַיז עַבְדְּלִיהָ בַּיִת אַ-
בִּיטְסָאַיִינְטְּפָּקְטָאָר אַגְּנַטְּרָגְּשִׁירְבָּעַן גַּוּוֹאָרְעָן אַ
קָּלְפְּקַטְּיוֹעַן אַפְּמַאְךְ צְוִיְּשָׁעַן די אַגְּנַטְּרָגְּהַמְּעָרָךְ
אוֹן די אַרְבִּיטִיעַר אוֹן הַיּוֹטָוּן וּוּלְעָן אַלְעַטְּ בְּרוֹקְ

אָזֶן אַדְרִיכָמָאָשָׁאַינְדוּסְטָרִי
אָזֶן דָעֵר קָלְפָטְמָוּזָן אַפְּנָאַן
(א) דָעֵם 1. יְבוֹן הָאָט וֵיהֶן גַּעֲזָנְדִיגָּט דָעֵר טָעָר
מִן פָּנֵן קָלְפָטְמָוּזָן אַפְּנָאַן. וּוָאֶס אַיְן בַּשְּׂפָאָן
בַּפְּשָׁלָאָסְטָן גַּעֲזָרָאָן צְוִישָׁעָן דִי אַרְבִּיטָעָר אַזְן דִי
אַבְּנָאָסְטָמְרִיעָלָעָר פָּנֵן דָעֵר סְדִיקָאָזָה-בָּרוֹאָזָע.
אַזְן צְוָאָמְנוֹגָאנְגָּד דָעְרִיםָהָטָהָט דָעֵר טָרִיקָאָר
מַאָשָׁאָן-אַבְּרִיטָעָר-פְּעֻזָּאָיָן וֵיהֶן גַּעֲזָנְדִעָט צְוָם אַרְ-
בִּיטָּאָסְטָאָן-כְּפָעָקָטָאָר מַעֲגָעָן שְׁלִיטָעָן אַגְּנִיעָם קָאָ-
לְפָקָטָוּזָן אַפְּמָאָה.
דִּזְנָי אַרְבִּיטָס-אַיְסְפָּעָקָטָאָר הָאָט אַזְיָּזָהָמִינָט
צְאַנוֹ-קְגָּעָרְוָהָעָן אַקְאֶנְעָדְעָנָץ צְוִישָׁעָן דִי פְּאָרָ-
שְׁטָעָהָעָר פָּנֵן דִי אַיְדָוָסְטָרִיעָלָעָר אַזְן דִי אַרְבִּיטָעָר

אַשְׁפֵּץ-יִעָרֶת לְפִי מַעַן
אוֹזֵד אֲחוֹסְטִיכָּה

מִימֵּט אֲגַשּׁוֹנָה נְלִיבָּנו בְּרִיף

(א) די פִּינְגָּן-קַאמְעָר האט בעקומהן אַנְיָאוּזְקָלְעָרְנָג קָוָן קִינְגָּן-מִינְסְּטָטוּרִים וועבען אַגְּבָעָעָן שְׂנִיאָעָרְדְּעָקָהָרָסְעָן, דָּאָס מִינְסְּטָטוּרִים שְׂתָעָהָט אַוְיָהָט שְׂתָבָנְדְּגָוָנָט, אָז אָגְעָוָהָגְלִיבָּעָר בְּרִירָה מִיטָּן רָקָרָם, ווּפְלָכְעָן מִישָּׁקָט אַרְזָוִיס מִיטָּן דָּעָר פָּאָטָט אַגְּזָלְגָּזָט וְזָטָט וְאָגְעָלָעָצָאָנָי, אוֹזֵד קָוָן פָּאָטָטְסְּטָמְפָּעָל קָפָן מַעַן פָּאָטָטְשָׁטָעָלָעָן, וְעַזְנָעָן דָּעָר פְּלָגָם אָז אַרְזָגָנְשָׁיְסָט גְּזָוָאָרָעָן.

“גַּשְׁעָפֶס-גַּהֲיִמְבֵּשׁ”
 מִרְ אַיְלָ נִישְׂטָ אַנְסּוֹאַגְּנוֹן וּזְעֵד סִיחָאַט
אַירָהּמָ גַּעַשְׁאַמְעָן

(א) אַזְיָף עַק גַּעַרְזָעֶר אַוְן פְּרָאַקְעָסָרְסָקָא
 אַיזְן פְּאַרְגְּעַקְפְּמָעָן אַגְּדוּסָת גַּעַשְׁלָעָג צְוִיעָשָׁעָן אַ
 בָּאנְדָע אַזְטָעַרְדוּעַלְטָ-מְעַנְשָׁעָן, בְּעַת דָעַם דָאַזְגָּעָן
 גַּעַשְׁלָעָג אַיזְן דָרְחָה אַרְצָוְאַלְזָעָר-שָׁאָס שְׁוּעָר פְּעַלְעָן
 חַואַנְדָעָט גַּעַתְאָרָעָן אַלְינָעָר פְּוֹן דָעַר בָּאנְדָע אַנְ
 טָאַבְּנָי וּוּאַשְׁאָק.

אַיזְן אַשְׁוּעָרָעָן צְוַשְׁתָאַנד אַיזְן וּוּאַשְׁאָק דָרְחָה
 דָעַר פָּגָאַטְאָוְיָע אַפְּגָעָה הָרָת גַּעַוְאָרָעָן אַין שְׁפִ
 טָאַל, וּוּאַשְׁאָק וּוּלִיל נִישְׂט אַזְיָזְגָּשׁ וּזְעֵד סִיחָאַט
 אַזְיָף אַיְלָ גַּעַשְׁאַמְעָן.

Dr. med. L. Berman
צ'אנצלוביאגא 15. טעל 149-07.
סיעינל-אריגט פער מסנעד-שוועב-ע-בעהאנדרונג
און טעלכזעלע בערטפונן.
נפֿט אָן פּוֹן 8-11 אָן פּוֹן 4-8 אָוועַן.
זונטאג פּוֹן 1-9 גָּאוּמִיטָג.

לארזער פראָדוקצעע, נישט נאָר אוֹפּוֹ | טאָק מיט אַ זעהָר ווֹוֶרְקָאָם מִיטָּעָל אָוּן נַעֲמֵל מִיטָּא
אלגעמעין פּוֹלִישׁען מאָךְ, נאָר אוֹיךְ אָפּוֹלוֹ פֿאָלְסִימְפֿאָקָטָעָן פּוֹן דַּי לְאָדוֹזֶר אַרטְמִיקְלָעָן. דַּי בִּיאָ
אוֹיפְּלָגָעָן כִּי וְרִיעָן
פּוֹן 17-טָעָנוֹ בִּיזָּן 24-טָעָנוֹ אַזְּנוֹנָסְטָן
95.— זָלָג.
אַיִינְשְׁרִי בּוֹנְגָנָן אַיִן
Wagons-Lits Cook
Piotrkowska 64, tel. 170-77.

(א) אין דער איזיגענער וואזינגעג אויף וועסאל
 (באיוי) האט זיך פערטטט האעלענא פַּלְעָשָׂאָק,
 זי איזן און א שוּׁוֹרְפֵּן צישטאנד אַפְּגַעַתְּהָרֶת גַּעֲוָאָ
 דַּעַן אִין שְׁפִיטָאָל, זַי סִיבָּה — קַעַמְלִיעַן-סְכָסָכָּה
 אִין טַזְיָעָר אָזִיף וְשָׁגָוּסָאָק 16 הַאֲזָה זַי פַּעַר
 סְמָטָן זַי 27-יעַרְתָּעָג אַגְּנָא מְרוֹשָׁעָלָעָק אַגְּנָאָרְבָּגָטָס
 לְאַזְעָן חַוְּגָעָרִיגָּעָן.
 זַי אָנוּ אַבְּוֹתִין-הָרָם וְבָנוֹרָתִי אָנוּ שְׁבִינָאָל

כאנֶרעַס-שְׂמִימָנוּב אֵין אֲרִץ-יִשְׂרָאֵל

אַמְלָגָה יְהֹוּדָה. דָעַר יְהֹוּשָׁעַ יְשֻׁב אֵין שְׂתִּים
אֲנָוֹן. דַי יְהֹוּשָׁעַ צָנוֹמְיוֹקְלוֹגָה הַאֲטָה אַיְבְּרֶגְעָרִיסְפָּן
צְזַהָּר וּוְכִינְגָּעָר אַרְאָבִישָׁעָן קָעָרְבִּינְדוֹגָעָן. אַזְמָק
פְּנַקְמָעָן. אַרְם יְרַשְׁלָמִים אַדְעָרָן קוֹקְעָנְגָן דָה
פְּנַקְמָעָן. אַרְמָפָעָר גִּישָׁט מַפָּהָר קָאנְצָעְנְטָרִירָעָן. וְיַעֲנָעָן
טְלִילְיוֹוֹיָן אַדְרָכְעַשְׁנוֹיטָעָן דָוָרָן יְהֹוּשָׁעָן יְשֻׁבָּים,
אַדְעָרָן קוֹקְעָנְגָלָטָן דָיָן יְמִישָׁע אַגְּנָבָן.

לזעגגען. דאס זעבען אל צ'זפער דילטיגע אויגומנטען אונז וועטור זאכילדע טמראטאָיגישע אַפְשָׁאַצְגָּעָן. אַבְּפָרֶס קָאַרְדִּצְמָטִיגֶּס מֵעַן זַיִן אֹוִיךְ וּוּוַיְתָפֶר אָנֶן דַּי פְּעַרְאָגָנוֹת אַרְטְּמָלִיכָּע יְזִילְשָׁע פְּקָאַטְּרָלְעָן הַאֲבָעָן גַּעֲחִים אַרְגָּמְגָעָרְעָדִים מִימֵי הַוִּיקְאָמִיסָּאָר, עַד זַאַל פְּאַרְאָן אַדְּזִיסְפְּאַהֲרָוֹן קַיְינְן אַוִּיסְלָאנְד נָהָת מַפְּהָר פְּפָר שְׁטָאַרְקָעַן דַּי סִיְּמָנִי זַהְרָה מַעֲכִיגָּע כְּחָות אָנֶן מִיטְלָעַן הַוּן דָּעַר רַעֲגִירָנוּ. אֹוִיךְ אַלְעַ זְיִילְשָׁע קַיְהָרָעַ גַּעֲהָעָן אָנֶן אַוִּיסְלָאנְד אֹוִיךְ קָאַנְגְּרוּעָסָען אָנֶן קָאַנְגְּרוּעָנָצָען. פָּס אָיזְן נִישְׂטָא וּוָאַס מָרוֹא צָד הַאֲבָעָן. דַּי צְלִימָעַן הַאֲבָעָן זַיִת גַּעֲפָנְדָעָרָם. קָאַרְאַן גּוֹטְ-אַינְפְּאָמִירָטָע יְזִידָעַן, וּוָאַס זָאגָעַן, אָן דַּי פְּנָדָעַ זְעַרְנָגָע אָיזְן זַהְרָה אַגְּרִידְלִיכָּע אָנֶן זַהְרָה אַרְדִּי דִּיגָּע אָיזְן קְלָקָאמְן זִיכְרָעַ. (יט"א) מ. א. טֻנְעַנוּבָּלָט

מובלט צי ווין. די רעניארינג האלט אַ שָׁאַרְךָ אַוִיכָּ אַוִיכָּ אלְעָגָן אַוְאַבְּשָׁע בעז'וֹנוֹגָעָן אָנוּ זֶה הַאט אַיְבָּעַרְגָּעַנְג

בפיהר הוא צו האלטנץ ווי אללו אין צ'לים. ובישט גע-
טראַנט היליגען אין איזה ביין היליגט צו מאפען די פיהרעד
עפָּן רעוואַלְזִיכְרִינְטוּן אַרְאַבְּשִׁין זֶיגְעָנְדְּ קָאַמִּיטְעַט
לְפָנֵן וּוּלְכָעַן מִגְעָנִים אַסְטַּת זָהָר גַּעֲלָה רְלִיכָּע
פלְאַקְאַטְעַן אַיִן אַרְאַבְּשִׁין יְשָׁבִים, וּוֹסָם סְטְרָאַשְׁעַן
סְמִינִית מְוִיאַת אַקְיָלוּ רְעַגְיָאוֹנְגָּסְטְּבָעָמֶטְעַ. גַּעֲלִימְעַטְּ פָּאַ-
לְיִצְחָקְפָּעַן גַּעֲהָעַן אַרְדָּם שְׂוִין וּוְאַכְפְּנִילְאָבָג אַיְבָעַר
דְּלָעַם לְאַגְּד אַוְיִטְשִׁפְּאַגְּרִיעַן דִּי צַעֲנְטְּפָעַן קָוַן אַט
נאַיאַגְּאַלְדְּרָאַהְלְזִיכְרִינְטָרָעַר אַרְאַבְּשִׁער יְ-
עַנְדְּפָאַרְטִּי אַוְן מַדְעָרוֹיסְט וְיךָ צִימְעָנוֹוִין נָאָר
קְפָּוָן דְּעַד אַרְאַבְּשִׁער פְּרָעָסְט, אַזְיָן דִּי רְעַגְיָרְגָּבְגָּה
וּוּזְבָּגָן מֶלֶן אַיִהְרָה דְּזִוְּגָעָר אַקְצִיעַ. גַּרְאָד
דְּלָעַטְפָּאָר אַיִן דִּי מַאֲכָם נָאָךְ שְׂמָאַרְקָעַר אַזְיְמָעַרְ-
קָאָטָם אַזְחָה יְעַדְעַר אַרְאַבְּשִׁער בְּעֻזְבָּגָג. סָאִין
אַלְלָעַמְיָן אַבְּגָזְזָעָמָעַן, אַזְיָן נִשְׁטָא מַעַהְרָ קִיןְ
פלְאַצְּנָעָר פְּהַנְּגִילְכָּעָט אַסְטְּרוֹנוֹגָעָן אַזְיְסְבָּרְכָּעָן וּוֹ

**לזהיגע וואלהו בי קאומוניסטיישע דע-
מאנטרא齊ען.**

פָּאָרָאִי טִמְבִּים, אֵז גַּעֲוִוֶּס אַרְאָבִיבֶשׁ פִּיהְ
רַעַד, וְנָאָס הַאֲבָעֵן מַדִּין אֲשִׁיכָהּ צֹד אַלְעַט אַמְנוּרוּחוּ
וְאַסְתָּס זַעֲמָן וְעַן סַאיְן פָּאָרָגָעָקְמָעָן אַין מַאנְדָּא-
טִישְׁוֹן אַיִּי, הַאֲבָעֵן זַר וְיַדְעָר גַּעֲנוּמָעָן צִי דָעַר
אַרְבִּיט. נַאֲשָׁא שָׁבֵי אָונָן זַיְנָעַ שְׁלָחוּם אַרְבִּיטְעַן
שְׂזָן קָן דִּישְׁבָּט זַעֲהָר שְׁטִיל. זַיִּה האֲבָעֵן נִשְׁתָּה לִב
קִיְּן קַאֲמָנוּיִקְאָטָעָן אָונָן קִיְּן צִיְּטוֹנוֹס-דִּיעָוֹת אַיְבָּרָע
וְיַעֲרָע פָּעָרָזָמְלָגְנָעָן אָונָן קַאֲגָבָעָרָעָנָעָן אַיְבָּרָעָן
לְאָנָד. אַצְּינָד אַיז אַיִּחְדָּי דִּי פָּאָרָטָיְיָהְנָה מַהְטָּי
בְּגַעֲזָנָעָרָעָן זַעֲהָר אַקְמָיוֹ. זַיִּן אַקְמָיוֹסְטָעָר אָונָן גַּעַ-
פְּעַהְלִיכְסָטָעָר טְפָרָר דְּזָשָׁמָאָל הַסְּמִינִי פְּאָהָרָת אִיצְטָמָן
אַרְדוֹם אַיְבָּעָן דִּי דַעֲרָעָר, הַאֲלָט אַט שְׁטִילָפְּנָעָר
הַקָּט אַרְדוֹסְגְּעַצְטָעָן 70 פְּרָזְעַטָּוּט שְׁטִימָ�ן. עַבְעַן
אַיְהָר זַעֲמָט זַיְגָרִיךְ אַגְּלָשָׁנִימָעָן אַיְהָר פְּעַרְבִּינְדָּעָן
סְפָרְד, זַעֲרָר, "הַפּוּעַל הַמְּרוֹחָה", דִּי אַפְּאַזְיְצָעִיכְפָּאָרָ-
טִישְׁוֹן — "מוֹרָה", אַוְשִׁיקְנָן-לִיסְטָעָן קָן אַלְגְּמָמִינָעָן
נָעַ בְּעַמְּגָעָגְגָעָן אַיְבָּעָרָן לְאָנד בִּישְׁטָן אַזְיִי לִיכְכָּ-
בְּגַעְגָּוִיְיָהְנָה, גַּדְעַמְּתָאָמָעָן אַלְגָּמָעָן — הַדְּבָרָה

עַד אֵיךְ 28 יָאֹהֶר אֲלִיט

אוֹ חָאַט שְׂוִי גַּעֲהָאַט אַכְצִינַג וַיַּיְבָעֵר אוֹ 300 גַּעֲלִיבֶטְעַ

מאנספיל, פפנס א הולטאַי, וואָס ווועט אָזִיך אַפְּנַס
אָזִיגַעֲפַן נאָהָ מַפְּהָר גַּעַלְת. יַעֲדָעָס מַיְוָרָעָל אַדְּפָר
קָרְדֵּי, וואָס הָאָטָם פַּרְעָעָונְדָרִיט, אָזֶן זַי לִיבָּט אַיָּהָם,
איַז אַיָּהָם טָרְדֵּי אָזֶן אַיְבָּרְגַּעֲפַן. הָאָטָם רָק גַּעַלְת
וּוְאַלְתָּ אָזִיסְקַּלְיְידַעַן וואָס שַׁעַנְגַּעַר אָזֶן הוֹלְיְעַן אַקְּן
וּוְיכַע קָאַפְּפַן אָזֶן רַעַטְאַרְאַבְּגַעַן. טַעַטְמָעָרָס אָזֶן
עַקְעַטְבַּלְכַּע פְּלַעַצְיָר. אָפְּן אָזֶן זַי אַיָּז דָּאַרְטָגַעַסְפַּן
מִיטָּ אַיָּהָם. הָאַבְּעַן אַיְהָרָעָ אַזְיְגַעַן בְּסַדְרָ גַּפְוָלָטָם
אַרְבוֹן, גַּעַשְׁטוֹדִירְטָן דַּי רַיְיכַע מַעֲגַעַר, וואָס פְּעַרְעָ
ברַעֲגַעַן מִיטָּ שַׁעַנְגַּקְעָן וּבַיְגַעַלְעָךְ אָזֶן מִידְאַלְפָה.
עדַה הָאָטָם גּוֹת גַּעַזְעַהָעָן, אָזֶן זַי וּוְאַרְעָעָן אַיְגַעְלָעָה
צָה יַעֲלַעַן חָנוֹן זַי, אָזֶן זַי לִגְתָּ נָאָר אַיָּן זַיְגַעַן
אַרְיִינְגְּזַעְכַּעְפַּן עַפְּסָם אַגְּיִיעָם הַעֲכָט, אַרְיִינְגְּזַעְכַּעְפַּן
הַרְטַאָי.

לון אַנְגָּבָה הָאֵת עַם אֲיָהָם פֶּעַדְרָאָסָעָן, פָּאָר
וְזָאָס זָוְכָעָן נִישְׁטָמָ צֹוְ האַלְאָטוּן אֲיָהָם צָגְבָּוְנוּן
אַגְּשָׁתָאָט צֹוְ זָוְכָעָן דָּק עַפְּסָ אַגְּנָעָם פֶּעַדְרָהָרָעָר.
אַבְּעָר אַגְּגִיכְבָּעָן הָאֵת עַד דָּעְרוֹזָעָהָעָן, אָנוּ זָיְיָ זָוְנָעָן
אַלְעָ גְּלִיךְ: אָנוּ זָיְיָ הָאָבָעָן נָאָר אַיְיָן צְוָעָק, וַיִּ
וּלְעָן גְּאַרְבִּישָׂט וְתִּתְגָּהָה הָאָבָעָן, נָאָר זָיְיָ זָוְכָעָן
אַ רְיִיכָעָן מָאָן צֹוְ וּוּרְאָפָעָן גְּצָלָט אַיְיָ זָיְיָ.
וּזְעָן בְּיִ אֲיָהָם אַיִן אַלְאָא אַזְּגָעָנָגָעָן דָּאָס
גְּעַלְט, הָאֵת עַד פֶּעַלְאָסָעָן אַגְּצָוְעוּנָדָעָן דִּי זָלְבָּעָ
מַעַטָּאָדָעָ מִתִּי קְרָוְעָן, אַרְיוֹסְטָגְנוֹנָאָרָעָן בְּיִי גְּעַלְט
אַוִּיר דָּעְמָזְוָלְבָעָן אַלְוָן.

ס' עירשטעט האט זיך, או ער האט דאס געמאָוט
טהן מיט אַנְצַנְדֶּר סַאַרְט קַרְזִין, נִישַׁת דַּעַם סַאַרְט
וְאַס האַבְּעָן בֵּי אַיִּהָמָן אַרְזִים גַּעֲשָׁלָפֶט דַּעַם קַפְּזִין
מעגַּען זַיְינָעַם. ער האט גַּעֲזָכֶט זַיְינָעַ קְרָבָנוֹת
צַוְּיִישָׁעַן אַזְּעַלְכָּעַ, וְאַס וְוַילְעַן טַאַקָּעַ חַתּוֹנָה האַזְּ
בעַן, אַיְנוּרְכַּטְעַן אַקְּמַמְּלִיכְעַנְעַטְסַט. אַזְּזִי וְיַעַר
איַז גַּעַוּעַן קִיְּין גַּעֲקְלִילְעַטְסַט, נִישַׁת קִיְּין מַיאַסְעַר,
מיַט קִיְּינַן מַאנְגִּירַעַן, איַז פַּס אַיִּהָמָן נִישַׁת שַׁוְּעָר
גַּעַוּעַן צָי פַּעַדְרַעַחַעַן אַמְּרִידְעַל דַּעַם קַאְפַּט. ער
הָאַט זַיְהָ אַרְלִינְגְּלָאַזְעָן אַיִּן דִּי שִׂיחָקִים-בִּיזְוֹנָעַס.
ס' הָאַט נִישַׁת גַּעֲדוּרְעַט לְאַנגָּן, אַפְּן ער האַט גַּעֲהָאַט
אַקְּלִיסְטַעַן אַקְּפָאַר הַונְּדַעַרְטַע פְּלוֹתַן. ער איַז אַרְומָט
גַּעַפְּאַהְרָעַן פָּן שְׂמָאַט-צָוְאַ-שְׂטָאַט, אַיְבָּרְהָוִיְּטַן אַיִּן
די עַרְגּוּגְיְגָעַן-פְּלַעְצָעַר אַז נִישַׁת גַּעֲמָאַכְטַן קִיְּין

איצט זיכט ער און טורמע אוּן דער-
צעהלאַט, ווי אָזֶן ער האַט בעשווינדעלט
די פרזיזש

איהם ווי צויתען די פינגר. דבר האט ער נאך
עכטמאט א' בימ' קש' לדיגע למיע. ווען ער האט ער
יאחד חתונה בעהאט מיט א' טענצערין פון
אל בוקאלעשטער נאכט-קלוב, סאניא נירסקי. די
דאיגע הייראט האט אבער געזעריט בעישט מעהר
ווי צויז' וואכען. מאנגע אין ערצע: אנטלאגען
פון בוקאלעשטאן סאניא אין צורייך טאנצען אין
נאכטלאקאל. דאס אין געווען אין 1929. מיט
צוויז' יאהר שפערטער אין סאניא בעגאנגען זעלבטט
מאード.

מאגעא האט וויטער געחולעט און געהול-
טיעוועט און איינטאל א' פֿרִיהַמְּאָרְגָּעָן, האט ער
דעיזעהן, און ער האט שויין קיון גראשען. בי
דער נשמה. דאס אין געווען מיט פֿינְגָּה יאהר צורייך.
איון ער אוחעך צו זיין אפֿוֹטְרוֹפּוֹס באהא אַנְּיַעַצָּה
אַכְּשָׁר אַוְּיֵחֶד אַבְּיִסְעָל מְזֻמָּן.

געטל אונט נאך נאך בעהען נישט לאנג צואמען,
וויי שיידען זיך גיך, האט איהם דער פֿוֹלְקָוּנוֹיַק
געענטטען. און דערבי בעמערכט: „הַאֲרוֹתָאָס בעט
סְטוּפָה נִשְׁתַּת דַּי דְּזִוְּגַע קְרִיעַן. וְאָס הַאֲבָעָן דִּיך
אוֹזֵי לִיבָּג בעהאט, וְעַן דַּו האַסְטָס גַּעַתָּמָעָל, וְוי
זָלְעָן דַּיר אַיצְטָם גַּעַבָּען צְרוּרִיךְ אַבְּיִסְעָל פּוֹן דָעַם
געטל, וְאָס זַיְהָבָעָן בַּיְּ דַּיר אַלְוִיטְגַּעַלְעָט?“
בעטטען געלד צורייך בַּיְּ דַּי דְּזִוְּגַע שְׁעַנְגְּקָע
מיידעלען און וויבעלען איין אַנְּיַעַצָּה גַּעַתָּמָעָל
ארביביט. דאס האט מאונעט גוֹט, וְאַלְטָט זַיְצָם
שְׁרוֹדָז וְאַלְטָט עַמְּאַכְּלָה בעוֹאַלְטָט טַן, וְוַיְלָגְעַד
נישט גַּעַקְעַט בעוֹיְיוֹן, וְוַיְלָגְעַד גַּעַעַנְגַּלְעַד שְׁעַרְ-
שְׁוּפְנְדָעַט זַי דַּס גַּעַלְד אַוְּיֵחֶד פֿינְגָּה קְלִילְעָד אַוְּן
צִיהְרָגָן. דָוָרָן דַּי יַאֲדָרָעָן פּוֹן וַיְנַעַץ הַוְּלִיאַנְקָעַט
הָאַט ער בעקמען אַסְטָרְהָרְדוֹגָג. ער הָאַט
אַוְּיֵחֶד פֿוֹגָען, אָזֶן חַבְּרַתְּעַן שְׁעַרְשְׁוּנְדָט דַּס
געַל אַוְּיֵחֶד רַיְכָעַן קְלִילְעָד. אָזֶן אַוְּיֵחֶד צְוַעַהָעָן וְאָס
שְׁהַגְּנָבָר אָן קְעַפְעַן צְוַיְהָעָן אַגְּבָה רַיְכָעַן

שורארצע יְהִז אַיִל אֲפִיסִינְיָע

מ. דאנצ'יס

שען מיט די אנדער לאַט
דער דאָזיגאָר בעונדרער ער זיליניגנובס - וזה
ווערט אױיה געאָצְלְעָן פֿאָר די אַפְּמִירְנָע אָן
אנַטְּקָעְנְדִּיגּ עֲרָגְנְקָעּ פֿאָן דָּעַם אַיְגְּנָעָם קִיבְּצָן
איַן יַעֲדָעַן יְשֻׁוָּב, אַין אַלְעַ דַּעֲרֶלְעָה פֿאָן דֵּי
פֿאָלָשְׁעָן, וּוֹאָסּ וּעְנָעָן צְעוּוֹרְפָּעָן אַיְבָּעָר דֵּי וּוְילָ
דעְנוּישָׁן פֿאָן אַבְּיסִינְיָה, וּעְנָעָן דָּא שְׂוְהָלָעָן, וּוֹאָסּ
רוֹפְּעָן זַהֲ “מְסִגְּדָה”, וּוֹאָזָאָסּ רַעֲלִיגְּפָּעָן לְעַפְּעָן.
פֿאָן דָּעַם קִיבְּזָן אַין קָאנְצְצָבְּטִירְט.

די שׂוֹהֵל אַיְן אַ גַּעֲוָה בְּגִיכָּעָר בְּנָנוֹן, אַבְּיסְעָלָם
הַכְּבָעָר אַיְן שְׁעַנְפָּר גַּעֲבָטָה וּוֹי דֵי הַלְּוָלָעָה, פֿאָן
וּוְלְלָעָמָעָן וּוְאַיְבָּטָה. יַעֲדָעַ שׂוֹהֵל אַיְן אַיְגְּבָטְעִילְלָט
אַיְן צְוּוִי טִילְלָעָן. אַיְין טִילְ פֿאָן בְּנִין דָּרְגָּת זַהֲ
מַקְדָּשָׁ אַיְן דַּעַר צְחוּוֹתְעָר טִילְלָ — קְדוּשִׁי קְדוּשִׁים
פְּונְקָטָה וּוֹי דַּעַר בִּתְהַמְּדָשָׁ אַיְן אַמְּלָאָל גַּעֲוָן אַלְבָּן.

בעטילילט.
ווען מען קומט אריין אין קידשי-קדשים, זופט
מן אינטעריטען שטעהן אַט טיש, איבערגוצ'גען מיט
אָזֶן מין פולצט. וואלס אַיִן אַיס-געשטיקט קְיִיט
גאלל-פֿעדים. אָזֶיך אַיִן זוּיט טיש ליגט אַט-סְהֶר
תּוֹרָה, אָזֶיך דער צוּוִיתְעֵר זוּיט — די קלידער
פָּנוּן די הַנּוּמִים. עט געהַבְּגָעָן זוּה אָזֶיך דְּאַרטען צוּוִית
כלט: אין אַינְיָנַע אַיִן דְּאָס אַש פָּנוּן דער פרה
אדּוֹמה אָן אין אַינְ דער צוּוִיתְעֵר. — דְּאָס לוֹאַפְּקָד
קְרִימָה מִתְּחִזְקָה.

פָּנָן "מִ חַסְאָדָה".
בֵּין דָּעַר מִזְחָדִים פְּנִים אֲרִיבְנָגָנוּג דָּעַר
הַזְּבִּיטָה וַיְהִי דָּעַר מִזְבָּחָה, וְאֵז מִלְּאָן בְּרִיעָבָת קְלִיבָּנוֹת
אָנוֹן מִצְנָאָן רַוְּכָּבָרָם וּוְרַיוֹזָה, פְּנִיקָּט וּמִצְנָאָה הַלְּמָנָה
וַיְהִי נָזָהָג גְּזֻעוֹן אֵין דָעַר צִיטָּה הַקָּרְבָּן בֵּית-הַמְּקוֹשֶׁש
פָּאָרָאָן אָוִיחַד אֲבָעָזְגָּדָעָר עַזְתָּה פְּאָרָהָרָעָיָן
אֵין יְדָעָר שְׂהָלָה,
וּזְגַעַן דִּי פְּעַרְשִׁידְגָּבָעָט סַעְקָמְטָס, וְאָסָס וּזְגַעַן
פָּאָרָאָן בְּיַי דִּי שְׂוֹאָרְצָעָי יְדָעָן, אֵן יְמִיעָר לְעַבְעָלָן
אֵין אַלְגָּעָמְנִין — וּוּלְעָלָן מִיר דְּעַרְצָעָלְפָּעָן אֵין
קְמַעְנָדְגָּעָן קָאָפְּטָאָל.

שורארצע ירדן איז אביסיביע

פָּנוּ מְ דָּאנְצִים

— 3. —

אֲוַיְתָנָם צוֹיְשָׁן דָּעֵר בְּעַפְּעַלְקָפְּרוֹגָן פָּן אַבִּיטִינְגַּע.
וְאַסְטְּרָהָרָה נִישֶׁה קִין בְּעַזְוְנְדָעָר דָּיוּן לְעַבְעָן אָוֹן.

וניסען מונשען, אז זי טוליען זיך נישט וויט פון אבריגווען טראם, וויאג איגט זיך אָרונטער טפצען צמיהיגען. פון אָרונטער פון אַלט אַז הייפט זיין דער מהבּה, ואָרוֹ מײַן בְּרִינְגְּטָן קְרִיבְּנָה זְבּוּן צמיהיגען. דאס מסבעל איז אַלטְּגָּאָךְ: אֲפָר בענקלפֿר, מײַן פְּשׁוֹת מָלוֹא פְּאָר אֶפְּרָעֵם זְנוֹא. חָדָרִים עַס מְדֻעָּתָן פָּנוֹן צִימָט צַוְּצַוְתָּה, אֲזָן דִּי ווַיְלָעַ בעַפְּגָּלָה-אַוְילְּ-צַעְמָה יְמָנָה. אַז נְזָהָר גְּזָעוּן אֵין דָעַ צִימָט הָנוּן הַאֲמָלָה זַיְהָה בְּפָאַלְטָה יְדִישָׁעִים, רַזְבִּיט אָזָן מְאָדָם, זַיְהָה צַוְּגָּעָנָר פְּאָל פְּאָר דַּעַם זַיְהָ. עַטְלִיכָּעָבְּעָטָן, צַוְּגָּעָנָר אַמְּוֹעֵק יְדִישָׁעִים קְרוּיָעָן אָזָן קִינְדָּעָר, וּפְלַכְּבָּעָן אֵין זַעַר שְׂהָה.

וועגן דְּפָרְנָה, פְּאַדְקִוְּיָטָק פְּאָר קְבָּעָט. צְחִוְּיָעָטָן, דְּעַרְלָוְבָּעָן נִישְׁתָּה אַלְלָאָשָׁעָן אֲזָה מְפַנְּרָ אָזָף דִּי דַּעַם אַזְּהָאָגָּנָעָן זַיְהָ אָסָפָט אַזְּהָאָסָפָד; וַיְהִיטְעָאָפְּ אֶלְעָרְלָגְּיָעָט פְּאַרְשָׁדְּרִיךְ פְּאַרְמָטְ-מְגַלְּתָה, אַזְּנָעָן פְּרִעְמָזָעָן אֵין דִי גְּרַעְנִיצָעָן פָּנוֹן יְהָוָה יְשָׁוב חַוִּיל זַיְהָלִיבָּעָן, אֲזָן פְּרִעְמָדָעָר גַּעֲלִידִים. אַז נַאֲךְ פְּעַרְשָׁדְּגָעָן תְּפִלּוֹתָן וּעֲנָעָן אַוְיסָטָן, אֲזָנָעָן לְיִגְּזָעָן דַּעַם גָּוֹפְּ בִּי יְעַדְעָר תְּפִלְלָה.

